

RESUM EXECUTIU INFORME META AVALUACIÓ.

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE TRANSPARÈNCIA,
RESPONSABILITAT SOCIAL, PARTICIPACIÓ I COOPERACIÓ

AFERS

(Agencia para el Fomento de la Economía Responsable y Social)

www.afers.es

96 253 02 93 - 610 068 771

Correo: eva@afers.es

Noviembre 2017

RESUM EXECUTIU

La incorporació de l'avaluació final externa com a instrument preceptiu en les convocatòries de projectes finançats per la Generalitat Valenciana s'introdueix els anys 2008-2009.

El present estudi es divideix en dues parts, una comprèn l'estudi dels informes d'avaluació realitzats durant la vigència del III Pla Director de la Cooperació Valenciana 2014-2017, un total de 26 informes; d'altra banda, l'ús i coneixements pel que fa a l'avaluació segons l'opinió de les entitats que bé tenen informe d'avaluació d'algun projecte durant el període 2014-2017, més altres triades a l'atzar per l'equip avaluador tenint en compte com a criteri el ser representatives o conegudes en el sector.

Durant els anys 2014 a 2017, tenint en compte que al 2015 no va haver-hi convocatòria pública de subvencions per a projectes de la GVA, els projectes aprovats durant el període de vigència del Pla Director van ser: 62 projectes, de sensibilització i Educació per al desenvolupament i 34 projectes de cooperació internacional per al desenvolupament, la qual cosa fa un total de 96 projectes, dels quals, es disposa de l'avaluació de l'avaluació final a la data del present informe d'un total de 26 informes d'avaluació final, és a dir, el 27% dels projectes executats. La conclusió que s'extrau és que malgrat ser preceptiva l'avaluació, encara no està interioritzada en la cultura del cicle del projecte.

El present estudi de meta avaluació (avaluació de l'avaluació) pretenia mesurar la qualitat dels informes d'avaluació i la seua utilitat.

Si bé a data de l'elaboració d'aquest informe la GVA només utilitza la fixa d'avaluació del CAD com a protocol intern per a valorar la qualitat dels informes d'avaluació, si s'ha donat casos concrets d'informes que donades les característiques i mancances constatades, es va sol·licitar per part de la GVA a l'entitat o bé, la devolució dels fons o en alguna ocasió, la revisió de l'informe d'avaluació i posterior presentació a la GVA.

El present resum tracta de sintetitzar la informació rellevant obtinguda mitjançant la prestació del servei de Meta avaluació dels Informe Finals d'Avaluació realitzats

durant la vigència del III Pla Director de la Cooperació Valenciana 2014-2017, no obstant açò, s'han analitzat 26 informes corresponents a les convocatòries de projectes de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, Sensibilització i Educació per al Desenvolupament dels anys 2012, 2013, 2014 i 2016 amb l'objectiu de disposar d'una mostra major d'informes, doncs en aquest període de realització del present estudi hi havia projectes de la convocatòria 2016 que encara s'estaven executant i donat que l'any 2015 no va haver convocatòria.

La metaevaluación és una avaluació de l'avaluació, és una fase posterior, que transcendeix a la fase d'avaluació. L'informe tracta d'obtenir un juí de valor dels 26 informes d'avaluació analitzats, sobre:

- La Qualitat (Disseny i Utilitat),
- Resultats obtinguts i
- Impactes aconseguits,

Per fer el treball s'ha utilitzat dos eines d'investigació,

- Una enquesta - entrevista a les persones tècniques responsables de projectes de les 28 ONGD's seleccionades; 19 ONGD's amb informes d'avaluació i altres 9 ONGD's triades a l'atzar, representatives del sector. (Annex I Informe Metaevaluación).
- Anàlisi dels criteris definits prèviament, aplicables als 26 Informes d'Avaluació disponibles. (Annex II Informe Meta avaluació).

La primera conclusió que hem tret és l'elevat índex de resposta per part de les persones de les entitats socials que han participat malgrat coincidir el present estudi amb les convocatòries de subvencions de projectes de la Generalitat Valenciana i l'Ajuntament de València, agrair la seua col·laboració, doncs sense elles no haguera sigut possible la realització del present treball. Pel que fa al gènere, el 86% de les persones entrevistades són dones, entre 40 i 49 anys, amb estudis universitaris, totes amb Màster en Cooperació i el 71% amb formació en avaluació de projectes.

LLIÇONS APRESES

Entitats socials.

Les persones entrevistades són conscients de la importància de l'avaluació en el cicle del projecte, reconeixen que malgrat la crisi i les retallades en el sector, la qualitat dels informes d'avaluació ha augmentat. Les avaluacions han servit a les entitats per a gestionar millor les seues intervencions.

Les avaluacions han sigut interessants i útils des d'un punt de vista pràctic, no tant perquè els polítics coneguen el que succeeix a nivells operatius. Han servit també per a revisar conceptes i repensar la manera de cooperar. El fet de participar en el procés d'avaluació ha significat un aprenentatge per a les persones que han estat implicades i els ha ajudat a prendre decisions importants de manera informada. Manifesten vincular les recomanacions i troballes d'una avaluació en activitats futures, una gran part d'elles tenen dissenyades i implementades metodologies i sistemes d'avaluació interns.

La font de coneixement més important per a les seues activitats professionals és la interacció amb les seues contraparts locals, seguit de la interacció amb els col·legues de l'organització. Desconeixen si les seues avaluacions han sigut utilitzades d'alguna manera per altres entitats.

Les persones entrevistades reconeixen que la major part dels possibles usuaris de l'avaluació desconeixen de la seua existència, açò té una doble lectura, l'escassa difusió que es realitza de les avaluacions i la falta de socialització i difusió dels resultats.

En les primeres fases de l'avaluació existeixen elevats percentatges de participació del personal tècnic, no obstant açò, conforme avança el pla de treball aquest percentatge de participació va disminuint, fins arribar a la difusió i socialització de resultats, que en la majoria d'entitats enquestades mai es realitza.

Informes d'avaluació

El disseny dels informes d'avaluació s'ajusten a les exigències dels mateixos, contenen totes les parts importants de l'informe d'avaluació i incorporen Annexos

fonamentals. S'apliquen en general els criteris d'avaluació del CAD a més d'altres seleccionats per les entitats.

En general, s'inclou la lògica del projecte, recomanacions i conclusions però no tant el

- Cronograma d'activitats,
- Pressupost,
- Preguntes de l'avaluació,
- Lliçons apreses (35%)
- Fitxa CAD
- Resum executiu

Sabent que un dels apartats més important de l'informe d'avaluació és el de les Recomanacions, dir que aquestes encara sent clares i concises, no són significatives i no tenen la utilitat que caldria. No presenten una coherència clara i directa entre l'anàlisi fet i les mateixes. Presenten desequilibris fruit de la subjectivitat, no s'indiquen els límits i el context en el qual poden ser aplicades, majoritàriament, no aporten elements nous per a futurs projectes.

Pel que fa als informes d'avaluació succeeix alguna cosa semblant que el que passa amb les persones entrevistades, tal com avança el pla de treball de l'avaluació els apartats de l'informe van perdent qualitat, d'aquesta manera en els últims apartats que han de ser més útils, són els que més baixa valoració obtenen. (Annex III Valoració Qualitat).

CONCLUSIONS.

Qualitat

Pel que fa a aquest criteri, la conclusió més important és que la puntuació mitjana obtinguda a través de l'anàlisi de la qualitat dels informes d'avaluació sent aquest del 6,17 (Annex III Valoració Qualitat).

Es dissenyen correctament les avaluacions, s'apliquen en general els criteris d'avaluació recomanats pel CAD, però les puntuacions van baixant tal com ens endinsem en el procés avaluatiu.

Conforme augmenta la utilitat dels apartats de l'informe d'avaluació que tracten en certa mesura de justificar la qualitat del treball realitzat, i d'aquesta manera la utilitat final de l'informe d'avaluació, les puntuacions descendeixen, arribant a una qualitat mitjana de 5 punts aspectes tan importants com ara:

- El tractament que es realitza de les Preguntes de l'avaluació,
- Fiabilitat de les dades,
- Solidesa de l'anàlisi,
- Validesa de les conclusions,
- Utilitat de les recomanacions,
- Justificació de la metodologia utilitzada,
- Credibilitat de les troballes,
- Composició de l'equip avaluador (terreny i espanyol)

Impacte

L'impacte aconseguit en els nivells operatius, estratègics i polítics, vindrà directament relacionat amb la qualitat dels informes d'avaluació i la seua aplicabilitat pràctica. Considerant que la puntuació mitjana quant a la qualitat dels informes és de 6 punts, podem deduir que l'impacte aconseguit quedarà lluny del que realment s'esperava.

L'impacte, en general vindrà donat per la utilitat de les Recomanacions, i pel que fa a aquest tema més de la meitat de les entitats entrevistades consideren les recomanacions i conclusions poc realistes.

En termes polítics, les entitats entrevistades consideren que les avaluacions han tingut poc o cap impacte pel que fa a proporcionar informació a: Les Corts, òrgans de govern de les ONGD's. Les persones entrevistades manifesten que les avaluacions no han servit perquè els polítics coneguen allò que succeeix en termes operatius.

El fet mateix d'avaluar els projectes no ha tingut cap impacte entre la població civil, per diversos motius com ara:

- No es difonen ni socialitzen resultats.
- Els informes d'avaluació no contenen el Pla de difusió o Comunicació
- En aquells pocs casos que es socialitzen els resultats, es realitza generalment mitjançant la web o els butlletins a les persones associades

El major impacte obtingut pel fet d'avaluar els projectes està entre les persones i les ONGD's que han participat en els equips d'avaluació; la participació en el procés ha significat un aprenentatge, els hi ha ajudat a prendre decisions importants de manera informada, i estan d'acord en què les avaluacions són útils per a les ONGD's i per a la cooperació en general.

Resultats

Les entitats entrevistades valoren positivament la pertinència d'avaluar els projectes. Encara que el cost de participació del personal en relació a la utilitat l'informe, en certes ocasions, resulta elevat.

Amb els resultats passa alguna cosa semblant a l'impacte, conforme major qualitat i utilitat tenen els informes d'avaluació, millorarà la qualitat de futures intervencions i els seus resultats en termes de drets humans s'obtenen, i atès que la puntuació mitjana és de 6, els resultats tampoc son tan afalagadors com caldria esperar.

Per aquest motiu la meitat de les persones entrevistades manifesten que l'avaluació no ha sigut utilitzada per a informar sobre decisions importants vinculades amb l'objecte d'aquesta, i desconeixen si l'avaluació ha servit per a revisar estratègies o mètodes d'actuació. Un 14% de les entitats han considerat que les avaluacions tenen poca o cap utilitat.

La puntuació mitjana aconseguida pels aspectes relacionats directament amb la utilitat pràctica de les avaluacions i la seua relació amb l'assoliment de resultats, com ara; fiabilitat de les dades, solidesa de l'anàlisi, validesa i utilitat de les conclusions i recomanacions, se situa en 5 punts sobre 10. (Veure Annex III Valoració Qualitat).

Tal com avancen en les fases del cicle de l'avaluació descobrim dos coses importants:

- Disminueix la participació del personal tècnic de les entitats
- Disminueix la qualitat del treball realitzat a partir de la fase de planificació i el treball de camp, fins al punt de suspendre en la descripció de la metodologia i en major grau els recursos invertits pel que al als fons, personal i habilitats.

RECOMANACIONS.

Entitats social

Les principals recomanació a les entitats socials sobre la base de l'estudi realitzat són:

- Formació en avaluació de projectes i aprenentatge d'altres avaluacions fetes, manuals d'avaluació de les principals agències de Cooperació, etc.
- Aportar a l'equip avaluador i al procés avaluatiu totes aquelles fonts d'informació generades en el marc d'execució del projecte que garantisquen la seua avaluabletat, sobretot el criteri d'eficiència relacionat amb el pressupost del projecte i el cronograma.
- Incorporar als Termes de Referència les preguntes de l'avaluació.
- Començar el procés d'avaluació en els últims tres mesos d'execució del projecte de manera que no coincidisca el període de justificació tècnic i econòmic del projecte amb l'avaluació.
- Implicació de la persona tècnica del projecte en totes les fases del cicle de l'avaluació.
- Incorporació de l'avaluació a nivells estratègics en les entitats (tant en l'Òrgan de govern com als Planes estratègics).
- Exigir major qualitat pel que fa a les Recomanacions dels informes d'avaluació i responsabilitzar-se de la seua aplicabilitat pràctica.
- Difondre i socialitzar resultats.

Equips avaluadors

La principal recomanació als equips avaluadors ve donada en funció d'aquells criteris de qualitat que presenten menors puntuacions.

Millores quant a l'apartat Metodològic del procés avaluatiu, referent principalment a:

- Descripció del mostreig de persones (stakeholders o agents implicats) que participen en l'avaluació i els criteris de selecció.
- Exigir a les entitats que especifiquen les seues necessitats informatives a través de les preguntes de l'avaluació.
- Reforçar la qualitat del treball realitzat respecte al criteri d'Eficiència, informació base per a una posterior anàlisi del:
  - Cost - benefici. És imprescindible l'expressió monetària sobre els costos i els efectes de la intervenció.
  - Cost - efectivitat: És imprescindible l'expressió monetària sobre els costos, mentre que els efectes poden expressar-se en altres unitats.
  - Cost - utilitat: Els efectes només necessiten poder ser mesurats en una escala d'utilitat, sense necessitat de quantificació.
- Distingir entre dades o fonts d'informació primàries, secundàries i referides a estadístiques oficials.
- Elaborar i consensuar amb la ONGD la matriu d'avaluació.
- Definir les eines d'investigació a utilitzar.
- Aprofundir en l'apartat de Recomanacions sobre la base de dades empíriques demostrables de manera que tinguen més contundència, més significatives, realistes i que es puguen incorporar en la millora de futures intervencions.

Generalitat Valenciana

- Fomentar en el sector la formació i coneixement dels recursos disponibles en l'avaluació de projectes.
- Potenciar l'ús de l'avaluació, la seua difusió i socialització de resultats mitjançant el Pla de Comunicació i/o difusió.

- Dotar als informes d'avaluació de la importància que tenen, mitjançant l'establiment de criteris de qualitat que garantisquen la seua utilitat pràctica en per d'una millora en l'assoliment en termes de Drets Humans.
- Ajust del % de finançament destinat a l'avaluació dels projectes en la partida del pressupost depenent de les seues característiques, almenys, que es reconsidere aquest % en casos excepcionals i degudament justificats per les ONGD's.
- Exigir en els Termes de Referència que s'inclouen les Preguntes de l'avaluació o necessitats informatives de les ONGD's.
- Establir en la Guia per a la Gestió de l'Avaluació Final de Projectes Subvencionats per la Generalitat Valenciana els indicadors mínims fonamentals dels apartats que ha de contenir un informe d'avaluació, com son:
  - Data de l'avaluació.
  - Nom del finançador.
  - Equip avaluador i perfil.
  - Pla de treball de l'avaluació.
  - Instruments de recollida de dades.
  - Actors que han participat.
  - Pressupost del projecte i cronograma.
  - Indicadors i paràmetres d'estadístiques oficials.
  - Descripció del mostreig de les persones que participen en l'avaluació.
  - Criteris de selecció de la mostra de població escollida.
  - Metodologia i funcions de cadascuna de les persones que componen l'equip avaluador.
  - Resum executiu.
  - Fitxa avaluació CAD.
  - Conclusions.
  - Recomanacions.
  - Lliçons apreses.
  - Pla de difusió o socialització de resultats.

